

Viden og holdninger til indvandrere

Jens Peter Frølund Thomsen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
froelund@ps.au.dk

Viden og holdninger

- Disposition
- 1. Viden
- 2. Måleproblemer
- 3. Sammenhænge
- 4. Konklusion
- 5. Web surveys: udfordringer

Baggrund og teori

- Viden (factual knowledge) er en indikator på kognitiv kompetence hos den enkelte borger
 - Kognitivt (analyseevne)
 - Borgerne danner deres holdninger og opfattelser ud fra et vist kendskab til virkelighedens objektive realiteter
 - Alternativet er fordomme og borgere der kan forføres af de værste banditter
 - En oplyst befolkning er forudsætning for et velfungerende demokrati

Paradigmer

- Det kognitive paradigme var meget fremherskende i 1950'erne og 1960'erne – troen på det rationelle menneske
- Siden – følelsers indtog – mennesket er meget følelsesstyret
 - Følelsesmæssig intelligens – viden/kognition går hånd i hånd med emotionelle faktorer – f.eks. vrede, ængstelse og entusiasme

Eksempel: kontaktteorien

- I mange år troede man, at kontakteffekten forklares af opnåelse af viden – altså personlig kontakt med indvandrere giver et mere korrekt virkelighedsbillede – hvilket reducerer fordomsniveauet
 - Viden betyder noget – empati og ængstelse spiller en større rolle

Måleproblemer

- Kognitiv kapacitet
 - Måles typisk som korrekte svar på et antal faktisk relaterede spørgsmål
 - Det kan også være fortolkninger af billeder eller grafer (med faste svarmuligheder)
 - Problemet: paratviden versus analytisk evne
 - Problemet: paratviden rummer ikke nødvendigvis evne til at forstå sammenhænge (indvandring har også positive konsekvenser)
 - Ex.: Den meget fordomsfulde har stor paratviden, men er helt ude af stand til at analysere virkeligheden på en nøgtern måde
 - Men selvfølgelig er viden en del af den kognitive kapacitet

Måleproblemer

- Der findes amerikanske politologer, som hævder, at uddannelse er en bedre indikator på kognitiv kapacitet (sofistikation)
- Det kan der være meget om
- Ulempen er, at denne egenskab også rummer mange andre ting – især socialisering

Måling af viden

1. Hvor mange procent af den danske befolkning udgøres af indvandrere og efterkommere?
2. Mener du, at arbejdsløsheden blandt indvandrere og efterkommere er større eller mindre end blandt danskere?
3. Hvilken gruppe af indvandrere og efterkommere er den største i Danmark?
4. Mener du, at indvandrere og efterkommere får flere eller færre penge udbetalt fra bistandskontorerne end danskere, hvis de i øvrigt har samme antal børn?

(Kilde: J.P.F. Thomsen (2006) *Konflikten om de nye danskere*. København: Akademisk Forlag)

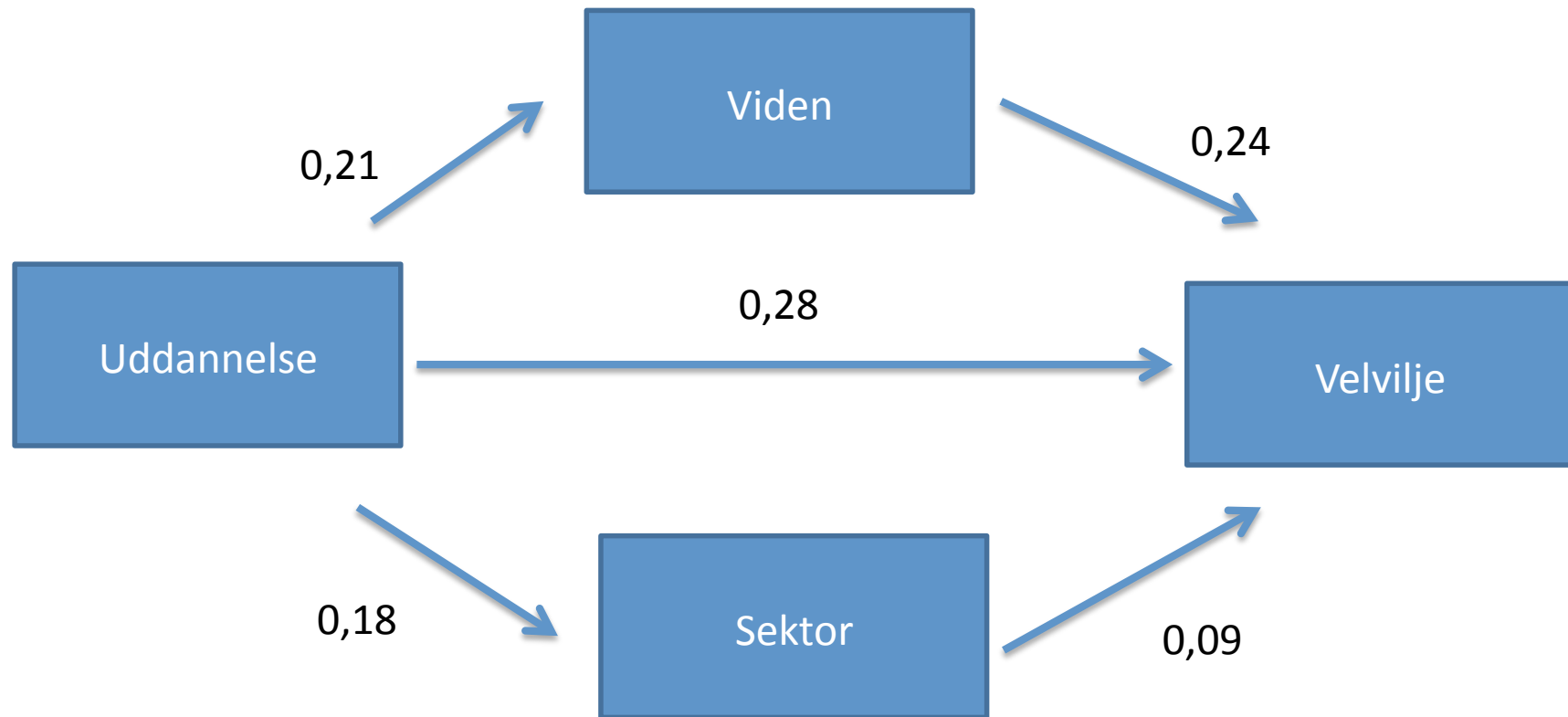
Fordelingen på spørgsmål vedrørende velvilje

	Antal personer	Procent
0. Rigtige besvarelser	37	2,4
1. Rigtige besvarelse	178	11,9
2. Rigtige besvarelser	549	36,6
3. Rigtige besvarelser	634	42,3
4. Rigtige besvarelser	102	6,8
I alt	1.500	100,0

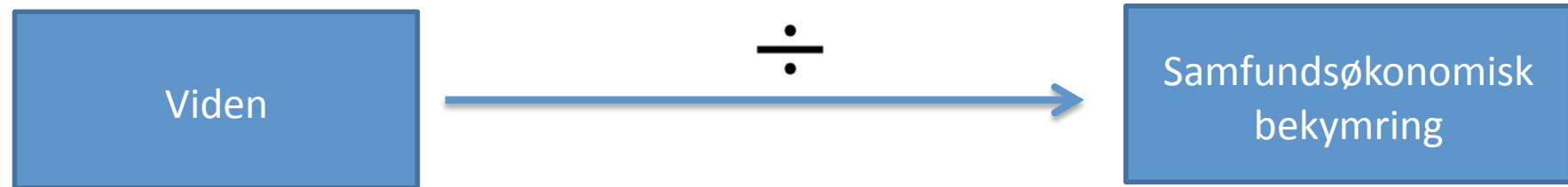
Viden som afhængig variabel

- Jeg fandt de velkendte sammenhænge
 - Kvinder ved mindre end mænd
 - De højtuddannede ved mere end de lavtuddannede
 - Personer med høj indkomst ved mere end personer med lav indkomst

Viden som forklaring på uddannelseseffekten

Viden som selvstændig årsag

Dette er efter kontrol for en lang række variable. Umiddelbart en ret stor udfordring for rationelle teorier. Her kunne muligvis en indikation på, at vidensspørgsmål faktisk taper analytisk evne.

Konklusion

- Viden spiller en rolle – typisk og gennemgående i alle undersøgelser svækker viden fremmedfrygten og fordomme
- Men stillingtagen til indvandring er ikke kun et spørgsmål om kognitiv kapacitet
- F.eks.: Selv om uddannelsesniveauet er steget over de seneste fire årtier, er fremmedfrygten ikke reduceret i større grad

Web surveys

- Der er særdeles mange, der benytter webbaserede surveys til måling af faktisk viden
- Udfordring: cirka 25 procent googler svarene!
- Og det ser ud til, at det især er de lavtuddannede, der leder efter svarene

(Kilde: Carlsen Jensen og J.P.F. Thomsen (2014) "Self-reported Cheating in Web Surveys on Political Knowledge". *Quality and Quantity*, 48,(6), pp. 3343-3354